

ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการ และคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการ
ดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
**Social Responsibility Corporate Governance Mechanism And The Quality Of
Auditing That affects The Performance Of The Listed Company On The Stock
Exchange Of Thailand**

สุกัญญา สดชื่น¹ สิริรัตน์ พวงแสงสุข² อมรศิริ ดิสรณ³

Sukanya Sodchuen¹ Sirirat Pongsangasuk² Amornsiri Dissorn³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹Graduate Student of Master of Business Administration Program, Faculty of Business Administration

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Thailand

Tel. 08-1812-2713 E-mail: ann14sukanya@gmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

²Assistant Professor of Business Administration Program, Faculty of Business Administration

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Thailand

Tel. 02-665-3555 E-mail: sirirat.p@rmutp.ac.th

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

³Assistant Professor of Business Administration Program, Faculty of Business Administration

Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Thailand

Tel. 09-4805-0589 E-mail: amornsiri.d@rmutp.ac.th

(Received: April 8, 2022 ; Revised: May 29, 2022 ; Accepted: June 12, 2022)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ กลไกการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 76 บริษัท ข้อมูลการเงินประจำปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ.2563 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (EN) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ด้านการมีนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรม (CSRI) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกันกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ด้านการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SFOP) มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) และด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) สัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และส่วนแบ่งการตลาด (MS) และสัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกันกับมูลค่าบริษัท (NVP) ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN (compensation) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่าบริษัท (NVP)

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูล, ความรับผิดชอบต่อสังคม, ผลการดำเนินงาน

Abstract

This Research is aimed to study the social responsibility, mechanism of business governance and quality of auditing which has impacts on the operation of listed companies in the Stock Exchange of Thailand. The populations used in this Research are listed companies in the Stock Exchange of Thailand. Financial Data: 5 years retrospectively (2016-2020); Total: 76 companies. The Researcher has analyzed the data by using descriptive statistics including Arithmetic Mean, Standard Deviation, Percentage and inferential statistics including Pearson's Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis.

According to the study result, it was found that the social responsibility for consumers (PRCI) had positive relationship with market shares (MS); the social responsibility for environmental protection had positive relationship with the returns of assets (ROA) and the net value of property (NVP); the social responsibility for innovation and dissemination of innovation (CSRI) had negative

relationship with the returns of assets (ROA) and the net value of property (NVP); the social responsibility for joint development of communities or societies (CID) had negative relationship with the returns of assets (ROA) and the net value of property (NVP); the social responsibility for fair business operation (SFOP) had negative relationship with market shares (MS); the social responsibility for anti-corruption (AC) had negative relationship with market shares (MS); the social responsibility for proportions of shareholding of institutional investors (IS) had positive relationship with the returns of assets (ROA); the social responsibility for numbers of meetings (NBM) had negative relationship with the returns of assets (ROA) and the net value of property (NVP); and proportions of shareholding of institutional investors (IS) had negative relationship with the net value of property (NVP); sizes of audit companies had positive relationship with the returns of assets (ROA) and the net value of property (NVP) but had negative relationship with market shares (MS); audit fees which were collected from customers (compensation) had positive relationship with the net value of property (NVP).

Keywords: *Information Disclosure, Social Responsibility, Performance*

บทนำ

เนื่องจากปัจจุบันธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคมมีจุดเริ่มต้นมาจากการที่องค์กรต่างๆ ขาดความรับผิดชอบต่อหรือ ขาดจิตสำนึกในการควบคุมผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น กับสิ่งแวดล้อมจากการทำธุรกิจ จนส่งผลให้ สิ่งแวดล้อมและสังคมโดยรอบองค์กรเสื่อมโทรม จะนำไปสู่การขาดแคลนทรัพยากร ขาดแคลน แรงงาน สุดท้ายทำให้ผลกำไรขององค์กร ลดลงในอนาคตได้ องค์กรต่างๆ จึงหันมาให้ความสำคัญ กับความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อสังคม และการกำกับกิจการ เพื่อสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นกับองค์กร

การดำเนินธุรกิจให้ ประสบผลสำเร็จจึงต้องมีการปรับตัว การเรียนรู้ และพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ละธุรกิจต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด แนวทางที่จะช่วยให้ธุรกิจฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้คือ ความรับผิดชอบต่อพื้นฐานที่องค์กร ธุรกิจต้องมีต่อสังคม ในขณะที่เดียวกันต้องตอบสนองความต้องการของสังคมที่เรียกร้องให้ธุรกิจดำเนินงานโดย ยึดหลักภิบาลในการประกอบธุรกิจ โดยมีแนวคิดเรื่องการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นองค์ประกอบสำคัญ และตัวเลขทางการเงิน ความพึงพอใจของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น แต่ต้องพิจารณาถึงการตอบสนองต่อความคาดหวังของสังคม โดยให้สังคมเข้ามามี

ส่วนสำคัญ ในการกำหนดความอยู่รอด และความก้าวหน้าของธุรกิจที่จะเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้นการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) จึงเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นสำหรับธุรกิจที่จะต้องศึกษาหาแนวทางนำมาประยุกต์ใช้ในระบับนโยบาย และนำไปสู่การดำเนินงานทั่วทั้งองค์กร

สำหรับในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ได้อธิบายว่า หลังจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้พัฒนา (Corporate Governance: CG) อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่น รวมทั้งรัฐบาลได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2545 เป็น “บรรษัทภิบาล” ในปัจจุบันกลไกการกำกับดูแลกิจการ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นในการนำเสนอ ข้อมูลงบการเงินอย่างเพียงพอ ต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ การกำกับดูแลกิจการ เป็นความสัมพันธ์ ในเชิงการกำกับดูแล รวมทั้งกลไกมาตรการที่ให้กำกับ การตัดสินใจของคนในองค์กรให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์หลัก จนกระทั่งการติดตามประเมินผล และดูแล การรายงานผลการดำเนินงานแต่ การนำกลไกการกำกับดูแลกิจการ ไปประยุกต์ใช้นั้น ควรคำนึงถึงคุณลักษณะเฉพาะขององค์กร เช่น ขนาด กิจการ ความซับซ้อนทางธุรกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ การสอบบัญชียังเป็นอีกหนึ่งในการสร้างความเชื่อมั่นของตัวเลขในงบการเงินของกิจการต่อ ผู้ใช้ข้อมูล ซึ่งคุณภาพของตัวเลขในงบการเงินยังขึ้นอยู่กับความสามารถ ของผู้สอบบัญชีในการปฏิบัติงานตรวจสอบงบการเงินอีกด้วย ดังนั้น หากการสอบบัญชีมีคุณภาพสูง ย่อมทำให้ความเชื่อมั่นของงบการเงินสูงขึ้น สำหรับวัตถุประสงค์ของการ ตรวจสอบงบการเงินที่สำคัญ คือ การให้หลักฐานที่เพียงพอและสนับสนุน ความเห็นที่ต้องแสดงต่องบการเงิน โดยรายงานของผู้สอบบัญชีดังกล่าวเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน

สำหรับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในการแสดงความเห็นในรายงานทางการเงิน แต่ในอดีตที่ผ่านมาผู้สอบบัญชีถูกตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ในการลดการบริหารกำไร ในครั้งเกิดปัญหาจากการล้มละลายของ บริษัทเอนรอนที่ผลมาจากการตกแต่งบัญชี ทำให้สภาสูงของประเทศสหรัฐอเมริกาต้องเรียกความเชื่อมั่นของนักลงทุนกลับคืนมา จึงออกพระราชบัญญัติบังคับ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกา (Sarbanes- Oxley Act : SOX) เพื่อคุ้มครองนักลงทุนจากการตกแต่งบัญชีของบริษัทขึ้นมา ส่งผลกระทบต่อหลายฝ่ายที่จะมาควบคุมดูแลผู้สอบบัญชีให้มีคุณภาพ เช่น ผู้สอบบัญชีจะตรวจสอบบัญชีบริษัทจดทะเบียนต้องรายงานต่อคณะกรรมการกำกับดูแลบัญชีสาธารณะ (Public Company Accounting Oversight Board : PCAIB) นอกจากนี้ยังออกกฎหมายบังคับให้ผู้สอบบัญชีหมุนเวียนการสอบบัญชี เพื่อป้องกันการร่วมมือกันกับลูกค้า หรือคุ้นเคยกัน แต่พระราชบัญญัติต่าง ๆ

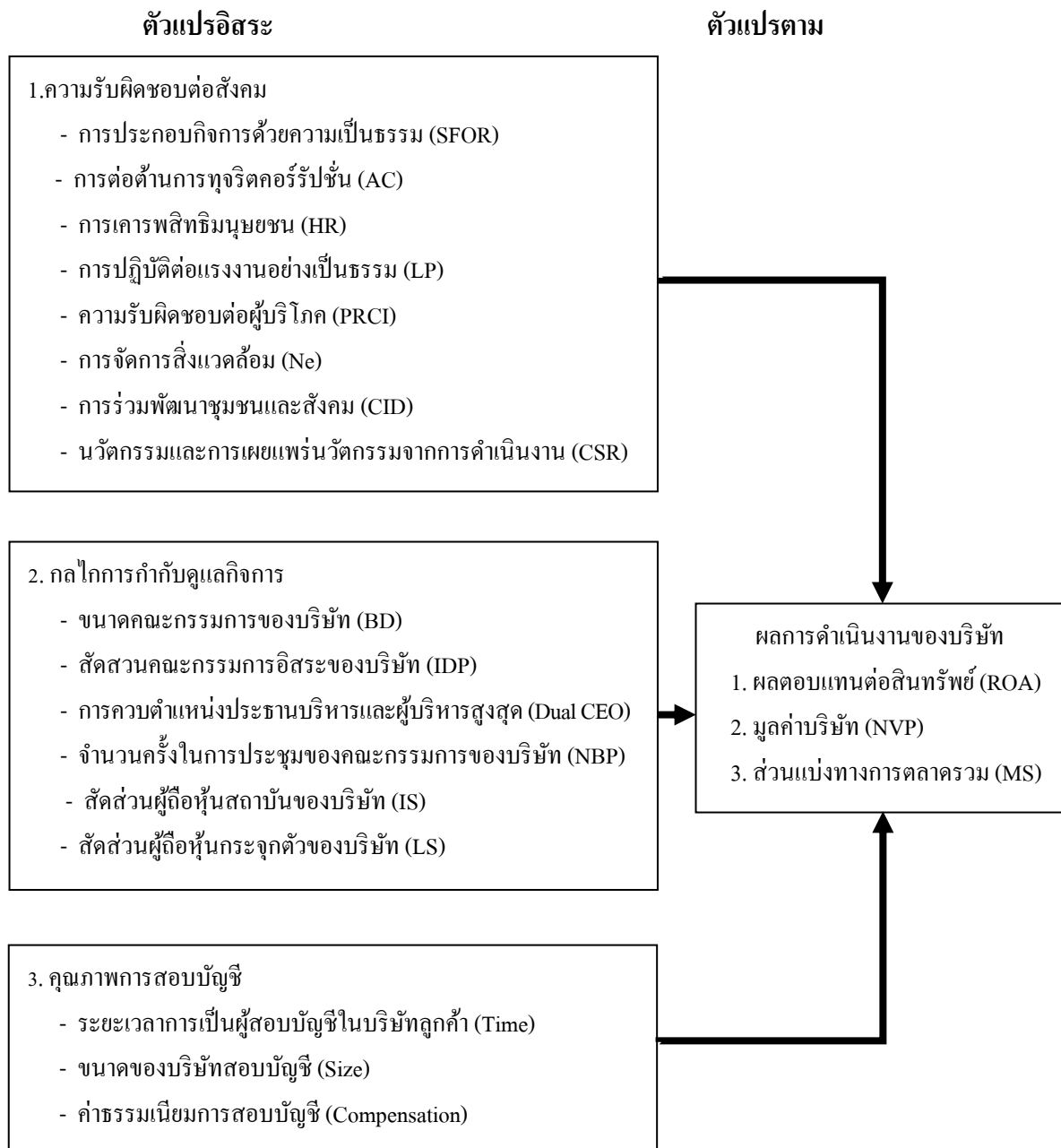
ที่ออกมาบังคับเหล่านี้ ปัจจุบันยังเป็นที่ยกปรัายในคุณภาพการสอบบัญชีโดยเฉพาะอุปสรรคต่อความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี (Defond & Zhang, 2014, P.275)

ส่วนผลการดำเนินงานของบริษัท มาจากการบริหารของผู้บริหารสาระสำคัญ คือ ความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์จากตัวเลขทางกำไร ที่เกิดจากการทำการบริหารกำไรจะนำไปสู่การเพิ่ม หรือลดมูลค่าหุ้น และสะท้อนมูลค่าบริษัท มูลค่าเศรษฐกิจระยะยาวได้หรือไม่ โดยเฉพาะเมื่อ นักลงทุน หรือลูกค้าของบริษัทนำตัวเลขทางบัญชีไปประเมินมูลค่าเพื่อพยากรณ์ หรือคาดหวังผิดพลาด ความเชื่อมั่นจะลดลง แต่ในอดีตมีงานวิจัยที่มีผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน เช่น Li, Hsu & Liu (2013,pp.41-60) Sayari,Omri, Finet & Harathi (2013,pp.7-21) และ Callen, Khan & Lu (2013,pp.269 – 295) ซึ่งให้เห็นว่าคุณภาพบัญชีที่ไม่ดี เกี่ยวข้องกับต้นทุนเงินทุนสูง แต่ในบริบทประเทศไทยยังคงยกปรัายในผลที่เกิดจากการบริหารกำไรที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน เนื่องจากว่าการพึ่งพาแหล่งเงินทุนที่แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีผลต่อการดำเนินงานของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 2) เพื่อศึกษาผลกระทบการกำกับดูแลกิจการที่มีผลต่อการดำเนินการของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3) เพื่อศึกษาคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการดำเนินงานของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในทิศทางเดียวกัน
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากมูลค่าบริษัทของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากส่วนแบ่งการตลาด ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
4. กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
5. กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากมูลค่าบริษัทของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
6. กลไกการกำกับดูแลกิจการ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากส่วนแบ่งการตลาด ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
7. คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดจากผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
8. คุณภาพการสอบบัญชี มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่วัดจากมูลค่าบริษัทของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
9. คุณภาพการสอบบัญชีมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานที่วัดจากส่วนแบ่งการตลาดของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ประชากรที่ทำการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 76 บริษัท

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

สรุปผลข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 194.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 213.78 ด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีจำนวนค่าเฉลี่ย 479.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 644.39 ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน มีจำนวนค่าเฉลี่ย 124.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 176.21 ด้านการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม มีจำนวน

ค่าเฉลี่ย 327.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 393.04 ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค มีจำนวนค่าเฉลี่ย 177.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 204.17 ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 254.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 321.93 ด้านการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 292.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 337.80 และการเปิดเผยข้อมูลนวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรม มีจำนวนค่าเฉลี่ย 136.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 274.01

สรุปผลข้อมูลการกำกับดูแลกิจการ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวนคณะกรรมการบริษัท เฉลี่ย 8.52 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.52 สัดส่วนกรรมการอิสระบริษัท เฉลี่ย 40.45% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.27 จำนวนครั้งในการประชุมของกรรมการบริษัท เฉลี่ย 7.09 ครั้ง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.0 การถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน เฉลี่ย 69.57% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.62 และการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด เฉลี่ย 31.30% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.20 ส่วนการควมอำนาจการบริหารของประธานกรรมการบริษัท มีการควมอำนาจ ร้อยละ 18.20

สรุปผลข้อมูลคุณภาพการสอบบัญชี บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีใช้บริการขนาดบริษัทสอบบัญชี ที่ไม่ใช่ขนาดใหญ่ ร้อยละ 57.9 และเป็นบริษัทขนาดใหญ่ร้อยละ 42.1 และบริษัทสอบบัญชีจำนวนปีที่บริษัทสอบบัญชีเปิดดำเนินการ เฉลี่ย 0.97 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.182 และบริษัทสอบบัญชีเรียกค่าตอบแทนจากลูกค้าเฉลี่ย 2,029,541.9 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1,310,837.7

สรุปผลข้อมูลผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เฉลี่ยเท่ากับ -1.14% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17.51 มูลค่าบริษัท (NVP) เฉลี่ยเท่ากับ 6,900.27 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 741.95 และส่วนแบ่งการตลาด เฉลี่ยเท่ากับ 9.11% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.62%

จากผลการศึกษาสรุปว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (PRCI) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (EN) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ความรับผิดชอบต่อสังคม นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรม (CSRI) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (CID) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (SFOP) มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) และความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (AC) มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS)

จากผลการศึกษาดังกล่าว เป็นจริงตามสมมุติฐานการศึกษาที่ 1 ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ สุชาดา ศีรอด, พลวัฒน์ เลิศกุลวัฒน์ และ สุชาวัลย์ พฤกษ์อำไพ (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามความรับผิดชอบต่อสังคม กับผลการดำเนินงานความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ไม่สอดคล้องกับ อลิสา ประมวลเจริญกิจ (2559) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม และ ผลประกอบการทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม นวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์

จากผลการศึกษาสรุปว่า สัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) จำนวนครั้งในการประชุม (NBM) มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และส่วนแบ่งการตลาด (MS) และสัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน (IS) มีความสัมพันธ์ทางลบกับมูลค่าบริษัท (NVP) แต่จำนวนคณะกรรมการบริษัท (BD) สัดส่วนกรรมการอิสระบริษัท (IDP) การควมตำแหน่งประธานและผู้บริหารสูงสุด (DualCEO) และร้อยละของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด (LS) ไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ (ROA) มูลค่าบริษัท (NVP) และส่วนแบ่งการตลาด (MS)

จากผลการศึกษาดังกล่าว เป็นจริงตามสมมุติฐานการศึกษาที่ 2 กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์ที่สททางบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ จิตอุษา ชันทอง และ กัลยศักดิ์ กิรีดิอังกูร (2559) ศึกษา การกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนการถือหุ้นแบบสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงาน และปิยะณัฐ ฤนพุทธคม (2561) ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านการบริหารกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนผู้ถือหุ้นสถาบัน มีผลทำให้ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น จินตนา ไกรทอง และ จิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์ (2562) ศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแล กิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนของ คณะกรรมการอิสระ สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ การควมรวมตำแหน่งของ กรรมการผู้จัดการ และประธานกรรมการ ไม่มีความสัมพันธ์กับ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ แต่ไม่สอดคล้องกับ มณฑกาล พงษ์เกษม สมใจ บุญหมื่นไวย และ พร้อมพร ภูวดิน (2561) ศึกษาปัจจัยการ

กำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า จำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงาน และเอกภาพ เอกวิกรัย (2561) ศึกษาผลของการกำกับดูแลกิจการ และการเปลี่ยนผู้บริหารสูงสุด ต่อผลการดำเนินงานและความเสี่ยงของบริษัท ผลการศึกษาพบว่า การควบบำเหน็จผู้บริหารสูงสุดและประธานคณะกรรมการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลการดำเนินงานของบริษัท และขนาดของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับผลการดำเนินงานของบริษัท และจินตนา ไกรทอง (2561) ศึกษาผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม และการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของบริษัท มีผลกระทบต่อความผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จินตนา ไกรทอง และ จูติภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2562) ศึกษาผลกระทบของการกำกับดูแล กิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีผลกระทบทางบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

จากผลการศึกษาสรุปว่า ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี (size) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และมูลค่าบริษัท (NVP) แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับส่วนแบ่งการตลาด (MS) ค่าตอบแทนที่ผู้สอบบัญชีเรียกเก็บจากลูกค้า LN(compensation) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับมูลค่าบริษัท (NVP)

จากผลการศึกษาดังกล่าว เป็นจริงตามสมมุติฐานการศึกษาที่ 2 คุณภาพการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ ปิยะฉัฐ ฤนพุททคม และ สุรีย์ โปษกรณัฐ (2559) ศึกษาผลกระทบคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีมีผลกระทบทางลบต่อผลการดำเนินงานบริษัท โดยวัดจาก ROA แต่ไม่สอดคล้องกับ ปิยะฉัฐ ฤนพุททคม และ สุรีย์ โปษกรณัฐ (2559) ศึกษาผลกระทบคุณภาพการสอบบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของ บริษัท สอบบัญชี (Big 4) มีผลกระทบทางลบต่อผลการดำเนินงานบริษัท โดยวัดจาก ROA และระยะเวลาการเป็นผู้สอบบัญชีในบริษัท ไม่มีผลต่อผลการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ที่สนใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาลงทุนได้ โดยหากบริษัทใดมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และมีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ในระดับสูงกว่า มีโอกาสที่บริษัทเหล่านั้น จะมีผลการดำเนินงานที่ดี แต่ทั้งนี้ก็เป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในการพิจารณาลงทุนเท่านั้น ผู้ที่ต้องการลงทุนจริงๆ ยังมีปัจจัยอื่นที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม เช่น พิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน ซึ่งในผลของการวิจัยนี้ก็พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในส่วนนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุนได้ดีมาก เนื่องจาก การถือหุ้นสามัญของนักลงทุนสถาบัน เป็นการยืนยันได้ทางหนึ่งว่า หุ้นของบริษัทนั้นมีความมั่นคงในระดับที่น่าเชื่อถือได้ และนอกจากนี้ขนาดบริษัทผู้สอบบัญชี ที่สอบบัญชีให้บริษัทหลักทรัพย์ ก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เช่นกัน เพราะคุณภาพการสอบบัญชีจากบริษัทสอบบัญชีที่มีขนาดใหญ่ สามารถเป็น ปัจจัยการันตีในตัวเลขบัญชีต่างๆ ของบริษัทได้ ว่ามีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นผู้สนใจลงทุนก็ควรใช้เป็นปัจจัยในการพิจารณาลงทุนร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของ ความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพการสอบบัญชี ที่มีผลการดำเนินงานของบริษัท ที่วัดจากข้อมูล 3 ตัว ได้แก่ อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์ มูลค่าบริษัท และส่วนแบ่งการตลาด เท่านั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ที่จะนำผลการศึกษาไปใช้ให้ครอบคลุม ควรมีการศึกษาผลการดำเนินงานของบริษัท ในด้านอื่นๆ ด้วย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้วย และหากมีการศึกษาเฉพาะกลุ่มบริษัท แต่ละกลุ่มด้วยก็จะเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

REFERENCES

- Alisa Pramualcharoenkij. (2017). An Investigation into the Relationship between Corporate Social Responsibility and Finance Performances of the Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand. *Journal of Humanities and Social Sciences Valaya Alongkorn*. 12(2). Pp.45-55.
- Callen, J. L., Khan, M., & Lu, H. (2013). Accounting Quality ,Stock Price Delay and Future Stock Returns. *Contemporary Accounting Research*, 30(1), 269 - 295.
- Carty, R., & Weiss, G. (2012). Does CEO Duality Affect Corporate Performance? Evidence from the US Banking Crisis. *Journal of Financial Regulation and Compliance*, 20(1), 26 - 40
- Defond, M. & Zhang, J. (2014). A Review of Archival Auditing Research. *Journal of Accounting and Economics*. 58(2), 275-326.
- Eakkaphap Eakvitrai. (2019). Effect of Corporate Governance and CEO Turnover on Firm Performance and Risk. *Journal of Accounting Profession*, 15(46) June, pp.27-44.
- Jintana Kraithong (2018). *The Impacts of Corporate Social Responsibility Report and Corporate Governance on Firm Performance of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand*. Thesis, School of Accountancy, Sripatum University.
- Jintana Kraithong and Titaporn Sincharoonsak. (2019). The Impacts of Corporate Governance on Firm Performance of the Real Estate and Construction Industry Groups Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand. *Journal of Interdisciplinary Research : Graduate Studies*, 8(2). pp 500-508.
- Jitusa Khanthong and Kanyakit Keerati-angloon. (2017). Corporate Governance and Firm Performance of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand. *Srinakharinwirot Business Journal (SBJ)*, 8(2), 42-54.
- Li, Y.-Y., Hsu, A.-C., & Liu, Y.-C. A. (2013). *Earnings Shortfalls, Earnings Management, and Corporate*. *Banking and Finance Review*, 41-60.
- Montakran Pongkasem, Somjai Boonmunewai and Promporn Poowadin. (2561). *Effecting of Corporate Governance on Firm Performance : Case Study of Financial Industry in the Thai Listed Company in Stock Exchange of Thailand*. The 6th National Conference Nakhonratchasima College. 30 March 2019.

- Nittaya Tadtiam and Pimpisa Promma. (2020). The Relationship Between Good Corporate Governance and Performance of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand (SET 100). *Suthiparithat Journal*, 34(109), 150-161.
- Orawon Chuamaungphan and Montree Chouychu. (2019). Internal Control Audit Quality Influencing Earning Management of Listed in the Stock Exchange of Thailand. *Journal of Interdisciplinary Research : Graduate Studies*, 8(2), pp.509-514
- Piyanat Thunputtadom and Suree Bosakoranut. (2018). The Impacts of Corporate Governance Mechanisms on Earnings Management of Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand. *Ph.D. in Social Sciences Journal (Special Issue. October 2018)*. pp104-119.
- Sayari, S., Omri, A., Finet, A., & Harrathi, H. (2013). The Impact of Earnings Management on Stock Returns: The Case of Tunisian Firms. *International Research Journal of Accounting and Auditing*, 1(1), 7 -21.
- Singh, D. A., & Gaur, A. S. (2009). Business group affiliation, firm governance , and firm performance: Evidence from China and India. *Corporate Governance: An International Review*, 17 (4), 411-42
- Suchada Deerod, Polwat Lerskullawat and Suthawan Prukumpai. (2017). *The Relationship between Corporate Social Responsibility and Firm Performance of Listed Companies on The Stock Exchange of Thailand*. Research 4.0 Innovation and Development SSRU's 80th Anniversary. National & International Conference, 1(8). Pp 2718- 2727.